

THÀNH ỦY HÀ NỘI
BAN TUYÊN GIÁO THÀNH ỦY HÀ NỘI

BIỂN, ĐẢO
THIÊN LIÊNG
trong

TRÁI TIM THỦ ĐỘ

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

THÀNH ỦY HÀ NỘI
BAN TUYÊN GIÁO THÀNH ỦY HÀ NỘI

BIỂN, ĐẢO THIÊN LIÊNG
TRONG TRÁI TIM THỦ ĐÔ

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

*“... Ngày trước ta chỉ có đêm và rừng, ngày nay ta có ngày, có trời, có biển.
Bờ biển ta dài, tươi đẹp, ta phải biết giữ gìn lấy nó...”*

Chủ tịch HỒ CHÍ MINH

LỜI NÓI ĐẦU

Việt Nam là quốc gia ven biển, với đường bờ biển dài trên 3.260km trải dài từ Bắc xuống Nam dọc theo hướng Đông - Đông Nam và Tây Nam. Theo Công ước của Liên Hiệp quốc về Luật Biển năm 1982, nước ta có diện tích biển hơn 1 triệu km², gấp ba lần diện tích đất liền. Vùng biển, đảo nước ta có hơn 3.000 hòn đảo lớn, nhỏ được phân bố theo chiều dài bờ biển, đặc biệt là hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa, có vị trí đặc biệt quan trọng, như một tuyến phòng thủ tiền tiêu để bảo vệ sườn phía Đông đất nước. Một số đảo ven bờ có vị trí quan trọng được sử dụng làm các điểm cơ sở ven bờ lục địa Việt Nam, từ đó xác định vùng nội thủy, lãnh hải, vùng tiếp giáp lãnh hải, vùng đặc quyền kinh tế và thềm lục địa..., làm cơ sở pháp lý để xác định chủ quyền, các quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của quốc gia trên biển.

Biển, đảo Việt Nam nằm trong khu vực Biển Đông - một trong những tuyến đường hàng hải lớn của thế giới - có vị trí địa lý kinh tế quan trọng, nằm án ngữ tuyến đường hàng hải và hàng không huyết mạch của thế giới và các nước trong khu vực. Sự hình thành mạng lưới cảng biển cùng các tuyến đường bộ, đường sắt dọc ven biển và nối với các vùng sâu trong nội địa cho phép vùng biển và ven biển nước ta có khả năng chuyên chở hàng hóa xuất, nhập khẩu một cách nhanh chóng, thuận lợi. Bên cạnh đó, biển, đảo Việt Nam có tiềm năng tài nguyên phong phú, đặc biệt là dầu mỏ, khí đốt và các nguồn tài nguyên khác. Dọc ven theo bờ biển nước ta có nhiều bãi triều, eo vịnh, đầm phá... rất thuận lợi cho du lịch biển, đảo và nuôi, trồng hải sản có giá trị; thuận lợi cho xây dựng cảng biển, trong đó một số nơi có khả năng xây dựng cảng nước sâu quy mô lớn...

Cùng với tầm quan trọng về địa kinh tế, biển, đảo Việt Nam có vị trí, vai trò trọng yếu về quốc phòng - an ninh, được ví như: mặt tiền, sân trước, cửa ngõ quốc gia...; các vùng biển và hải đảo cùng với đất liền hình thành lá chắn, pháo đài, chiến lũy nhiều tầng, lớp, bố trí thành tuyến phòng thủ liên hoàn vững chắc... Trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, biển, đảo Việt Nam còn có vai trò đặc biệt quan trọng, làm tăng chiều sâu phòng thủ của đất nước ở hướng Đông. Do đó, việc xây dựng tiềm lực, thế trận phòng thủ biển, đảo có ý nghĩa cực kỳ quan trọng đối với nhiệm vụ củng cố quốc phòng - an ninh, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Biển, đảo Việt Nam không chỉ là bộ phận cấu thành chủ quyền, quyền chủ quyền thiêng liêng của Tổ quốc, mà còn là không gian sinh tồn và phát triển của các thế hệ người Việt Nam, đồng thời là nơi lưu giữ và phát triển các giá trị văn hóa biển Việt Nam... Lịch sử cho thấy, bao đời nay các thế hệ người dân nước Việt đã đổ biết bao công sức, xương máu để giữ gìn, bảo vệ các vùng biển và hải đảo thiêng liêng của Tổ quốc. Kế thừa và phát triển ý thức chủ quyền biển, đảo của ông cha trong lịch sử dựng nước và giữ nước, cũng như nhận thức đúng vị trí, vai trò, tầm quan trọng đặc biệt của biển, đảo trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, Đảng và Nhà nước ta đã

có nhiều chủ trương, chính sách về biển, đảo. Quản lý, khai thác đi đôi với bảo vệ vững chắc chủ quyền, các quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của quốc gia trên biển, làm cho đất nước giàu mạnh là quan điểm nhất quán của Đảng, Nhà nước ta.

Những năm qua, mặc dù bối cảnh thế giới và khu vực có nhiều diễn biến phức tạp, nhưng dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, quân và dân ta triển khai tích cực các hoạt động bảo vệ chủ quyền và lợi ích quốc gia trên biển. Chúng ta đã "Chủ động, kiên quyết, kiên trì đấu tranh bằng các biện pháp phù hợp, bảo vệ được chủ quyền biển, đảo, vùng trời và giữ được hòa bình, ổn định để phát triển đất nước...". Đồng thời, Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 cũng nêu "nhận thức của toàn hệ thống chính trị, Nhân dân và đồng bào ta ở nước ngoài về vị trí, vai trò của biển, đảo đối với phát triển kinh tế, bảo vệ chủ quyền quốc gia được nâng lên rõ rệt. Chủ quyền, an ninh quốc gia trên biển được giữ vững...". Trên cơ sở các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, nhất là Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, Luật Biển Việt Nam, Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, các bộ, ngành, địa phương đã và đang xây dựng, hoàn thiện hệ thống chính sách, pháp luật, tạo hành lang pháp lý đồng bộ, thống nhất trong quản lý, thực thi và bảo vệ chủ quyền biển, đảo; chú trọng nghiên cứu xây dựng các chính sách về phát huy tiềm năng, thế mạnh của biển; về kết hợp kinh tế với quốc phòng - an ninh, bảo vệ biển, đảo... Sự kết hợp đó được thể hiện rõ trong quy hoạch, kế hoạch, chiến lược phát triển của đất nước cũng như các vùng, địa phương, bộ, ngành... theo cơ chế chỉ đạo, chỉ huy, điều hành, phối hợp, hiệp đồng các lực lượng, các mặt trận trong đấu tranh bảo vệ chủ quyền biển, đảo khi có tình huống.

Là trái tim của cả nước, Thủ đô Hà Nội luôn tích cực đi đầu triển khai có hiệu quả Nghị quyết số 09-NQ/TW ngày 09/02/2007 của Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương lần thứ tư (khóa X) về "Chiến lược Biển Việt Nam đến năm 2020", Nghị quyết số 36-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương lần thứ tám (khóa XII) về "Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045" và các văn bản chỉ đạo của Trung ương về công tác biển, đảo; thường xuyên phối hợp với các bộ, ban, ngành, các tổ chức quốc tế trong các lĩnh vực phát triển kinh tế biển, đảm bảo quốc phòng - an ninh biển, đảo... Đặc biệt, các cấp ủy, chính quyền địa phương, đơn vị trên địa bàn Thành phố luôn quan tâm chỉ đạo công tác thông tin, tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên, lực lượng vũ trang và Nhân dân Thủ đô, nhất là thế hệ trẻ về vị trí, vai trò, chủ quyền biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc, về chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước đối với những vấn đề về biển, đảo nói chung và Biển Đông nói riêng trước những diễn biến phức tạp, khó lường của tình hình thế giới, khu vực, nhất là những tranh chấp, cài tạo, bồi đắp, làm thay đổi hiện trạng... ảnh hưởng đến an ninh, an toàn hàng hải và môi trường sinh thái trên các vùng biển, đảo hiện nay. Thông qua các hoạt động thông tin, tuyên truyền đã góp phần tạo sự đồng thuận cao trong Đảng bộ và xã hội, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc, sự phối hợp của các cấp, các ngành và Nhân dân trong việc tham gia bảo vệ vững chắc chủ quyền biển, đảo Tổ quốc và giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, phục vụ cho sự nghiệp xây dựng và phát triển bền vững đất nước.

Với tình thần “Trường Sa vì cả nước, cả nước vì Trường Sa”, trong nhiều năm qua Đảng bộ, chính quyền và Nhân dân Thủ đô Hà Nội luôn dành cho Trường Sa thân yêu - một phần lãnh thổ thiêng liêng của Tổ quốc - những tình cảm sâu sắc bằng nhiều phong trào, hoạt động có ý nghĩa thiết thực như: “Biển cương trong trái tim Thủ đô”, “Triển lãm ảnh về Trường Sa và biển, đảo Tổ quốc”, “Tuổi trẻ Thủ đô đồng hành với chiến sĩ nơi biên giới, hải đảo”, “Một triệu lá thư tay gửi cán bộ, chiến sĩ Trường Sa”,... Cùng với đó, hằng năm Thành phố cử nhiều đoàn công tác ra thăm hỏi, động viên cán bộ, chiến sĩ và Nhân dân huyện đảo Trường Sa, cụm Dịch vụ kinh tế - khoa học, kỹ thuật nằm ở thềm lục địa phía Nam; trao tặng những món quà có ý nghĩa thiết thực, như: sổ tiết kiệm, tủ sách, dụng cụ thể thao, các công trình xây dựng trên đảo... thể hiện tấm lòng yêu thương và sự quan tâm của người Hà Nội đối với những người con của Tổ quốc nơi đầu sóng ngọn gió, với Trường Sa thân yêu.

Để phục vụ công tác tuyên truyền, góp phần nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên, các tầng lớp Nhân dân Thủ đô trong việc bảo vệ chủ quyền biển, đảo, đồng thời phản ánh sinh động cuộc sống của cán bộ, chiến sĩ và người dân nơi “đầu sóng ngọn gió” cũng như tấm lòng, tình cảm gắn bó của Đảng bộ và Nhân dân Thủ đô luôn hướng về biển, đảo của Tổ quốc; Ban Tuyên giáo Thành ủy Hà Nội tổ chức biên soạn và phát hành cuốn sách ảnh “**Biển, đảo thiêng liêng trong trái tim Thủ đô**”. Quá trình biên soạn, mặc dù đã có nhiều cố gắng song sẽ khó tránh khỏi thiếu sót; chúng tôi mong nhận được sự ủng hộ và góp ý của độc giả để cuốn sách được hoàn chỉnh hơn trong lần tái bản sau.

Trân trọng giới thiệu cuốn sách với quý độc giả.

BÙI HUYỀN MAI

**Ủy viên Ban Thường vụ,
Trưởng ban Tuyên giáo Thành ủy Hà Nội**

MỤC LỤC

Lời nói đầu.....	7
------------------	---

Phần I

BIỂN, ĐẢO VIỆT NAM - VỊ TRÍ CHIẾN LƯỢC VÀ CHỦ QUYỀN THIÊNG LIÊNG

Vị trí địa lý, địa - kinh tế, địa - chính trị, địa - chiến lược của biển, đảo Việt Nam.....	11
Chủ quyền của Việt Nam ở Hoàng Sa, Trường Sa qua các tư liệu lịch sử.....	33
Chủ tịch Hồ Chí Minh với vấn đề bảo vệ chủ quyền biển, đảo.....	39
Bảo vệ vững chắc chủ quyền và phát huy giá trị biển, đảo - Sự nhất quán trong quan điểm của Đảng.....	42

Phần II

SỨC SỐNG NƠI ĐÁU SÓNG

Trách nhiệm bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, tài nguyên môi trường và phát huy giá trị biển, đảo Việt Nam của mỗi người dân Thủ đô Hà Nội.....	47
--	----

Phần III

BIỂN, ĐẢO THIÊNG LIÊNG TRONG TRÁI TIM THỦ ĐÔ

Biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc luôn trong trái tim Thủ đô.....	93
--	----

PHỤ LỤC:

Trường Sa thân yêu.....	242
Hà Nội với Trường Sa.....	244

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI
SỐ 4 TỔNG DUY TÂN - HOÀN KIẾM - HÀ NỘI
Điện thoại: (024) 3825 2916 - Fax: (024) 3928 9143
Website: www.nxbhanoi.com.vn

BIỂN, ĐẢO THIÊN LIÊNG
TRONG TRÁI TIM THỦ ĐÔ

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Tổng Giám đốc - Tổng Biên tập
TS. VŨ VĂN VIỆT

Biên tập : NGUYỄN THỊ DUNG

Bìa, trình bày : VŨ VĂN CHIẾN

Sửa bản in : NGUYỄN DUNG

ISBN: 978-604-339-839-7

In 2.500 bản, khổ 24x24cm, tại Công ty TNHH In và DVTM Phú Thịnh, Địa chỉ: Lô B2-2-5 KCN Nam Thăng Long, Bắc Từ Liêm, Hà Nội. Quyết định xuất bản số: 2801/QĐ-HN ngày 29/12/2021. Xác nhận đăng ký xuất bản số: 4846-2021/CXBIPH/01-341/HN. In xong và nộp lưu chiểu năm 2022.